

Aan de vaste commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag, 9 februari 2016

Onderwerp: reactie Ingrado op brief 'Cijfers Leerplicht en aanpak thuiszitters'

Geachte leden van de commissie,

Eenduidigheid en verwarring

De brief 'Cijfers Leerplicht en aanpak thuiszitters' laat zien dat de leerplichtcijfers over schooljaar 2014-2015 door de staatssecretaris gepresenteerd worden in de betekenis die de cijfers hebben voor de aanpak thuiszitters. Ingrado vindt het op deze manier duiden van data op zichzelf een goede zaak. Cijfers zeggen immers weinig, het gaat erom wat die cijfers betekenen én vooral wat de verhalen achter die cijfers zijn. Door het duiden van de data kunnen er keuzes gemaakt worden, ontwikkelingen gericht op het verminderen van thuiszitters en voortijdig schoolverlaten worden ingezet. Voor het verkrijgen van een landelijk beeld is daarbij van belang eenduidige definities en data te hanteren. De afhankelijkheid van de gemeentelijke opgaven in de leerplichttelling is groot, terwijl er ook landelijke registraties beschikbaar zijn. Ontsluiting van die landelijke data is voor het verkrijgen van een landelijk beeld logischer dan het aggregeren van de data uit de jaarlijkse leerplichttelling van gemeenten. De staatssecretaris beschrijft in de brief stappen in die richting, zoals de aansluiting van het primair onderwijs op de landelijke verzuimregistratie van DUO. Die aansluiting maakt een goed vergelijkbaar landelijk beeld mogelijk. Ingrado pleit al lang voor de aansluiting van het primair onderwijs, en daarmee het speciaal onderwijs, op de landelijke verzuimregistratie, juist van deze sector missen we de eenduidige landelijke data.

De staatssecretaris introduceert in de brief een nieuwe term: langdurig relatief verzuimers in plaats van het sinds 2011 bekende begrip thuiszitter. De aanpak van thuiszitten is niet gebaat bij het opnieuw definiëren van de groep. Door deze wijziging wordt het minder goed inzichtelijk welke thuiszitters ontstaan door langdurig spijbelen en welke doordat er in passend onderwijs in de samenwerking met gemeenten geen onderwijsaanbod verzorgd kan worden. Deze aanpassing in de interpretatie van het thuiszitten brengt de oplossing niet dichterbij.

Voorzichtigheid geboden zolang cijfers lokaal verzameld worden

Ingrado deelt de zorgen die de staatssecretaris heeft over de sterke stijging van het aantal vrijstellingen 5 onder a. Het is echter van groot belang rekening te houden met het gegeven dat de veranderde wetgeving in het sociale domein door de invoering per 1 januari 2015 in het schooljaar 2014-2015 nog niet groot is. Daarnaast is voorzichtigheid geboden als het gaat om het vaststellen hoe groot überhaupt de stijging is. Uit contact met de gemeenten is het Ingrado duidelijk geworden dat ook bij dit onderdeel van de leerplichttelling eenduidige definities nog niet altijd gehanteerd worden.

Sommige gemeenten telden in '13-'14 meerjarig afgegeven vrijstellingen alleen in het jaar van de afgifte mee en telden vervolgens in '14-'15 alle kinderen mee waarvoor een vrijstelling gold. Andere gemeenten bewandelden de tegenovergestelde weg. Opnieuw en vooral ook een pleidooi om de cijfers zoveel mogelijk uit centrale registraties te betrekken. En die registraties zijn er.

Vanuit de (betekenis van) de cijfers aanpak bepalen

Ingrado is blij met de aandacht die de staatssecretaris legt op de intensivering van de aanpak. In de eerste alinea van de brief is het helder gesteld: er kunnen altijd situaties zijn waardoor een kind tijdelijk niet naar school kan, maar dan moet vanaf de eerste verzuimdag alles erop gericht zijn dat het kind zo snel mogelijk weer naar school gaat. Ingrado zet zich met de staatssecretaris in voor de aanpak en het voorkomen van thuiszitten, maar stelt vraagtekens bij de inzet van financiële prikkels om te sturen op het aantal thuiszitters. Het beeld bij de moeilijkst te beïnvloeden groep, in de nieuwe terminologie de langdurig relatief verzuimers, is dat de onderliggende multi-problematiek zo individueel en specifiek is dat elke school en elke regio er mee te maken kan krijgen en dat daarbij de aantallen per school en regio klein zijn. De problematiek is daarmee van fundamenteel andere aard dan die van de aanpak voortijdig schoolverlaten en sturen op proces ligt dan ook meer voor de hand dan het sturen op resultaten. Daarom ook wil Ingrado inzetten op de aanpak van de LANSbrekers (Leerlingen Allemaal Naar School). Vanaf 17 maart, de landelijke dag van de leerplicht start deze training met het doel in ieder samenwerkingsverband en in iedere gemeente een specialist te hebben voor de aanpak van het thuiszitten.

Naast deze investering zal Ingrado ook de gemeenten en samenwerkingsverbanden inspireren meer mogelijkheden voor een passend aanbod op te zetten door de aansluiting onderwijs en zorg te verbeteren. De onderwijs zorg notitie http://www.ingrado.nl/actueel/news_entry/ingrado_maakt_handreiking_onderwijs_zorg is daar een eerste voorbeeld van. Door hier meer op te investeren zal ook het aantal vrijstellingen van de leerplicht afnemen. En daar is het ons uiteindelijk om te doen: alle kinderen in dit land hebben immers het recht op onderwijs!

Met een vriendelijke groet,

Carry Roozmond
Voorzitter Ingrado